

TUSSENTIJDSE RAPPORTAGE 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Voorwoord	3
Samenvatting	7
Programma's	9
Programma 1 Bestuur, (wijk)organisatie, burgerzaken en financiën	10
Programma 2 Veiligheid	15
Programma 3 Openbare ruimte	17
Programma 4 Milieu	19
Programma 5 Jeugd en onderwijs	21
Programma 6 Apeldoorn activeert	24
Programma 7 Zorg en welzijn	28
Programma 8 Cultuur, erfgoed, evenementen en sport	32
Programma 9 Door! met de buitenstad	34
Programma 10 Bedrijfsvoering.....	36
Overige Relevante zaken.....	38

Voorwoord

De tussentijdse rapportage (turap) over het begrotingsjaar 2017 geeft een voorspelling over de afwijkingen die we verwachten ten opzichte van wat we in de MPB 2017-2020 van plan waren. In deze turap leest u de stand van zaken van de uitvoering van de begroting. We laten u ook weten welk financieel jaarrekeningresultaat wij verwachten.

De prestaties, het geld en de risico's

Bij de prestaties:

We geven met kleuren aan of we op onderdelen al dan niet in de 'gevaarzone' dreigen te komen. Zo ziet u snel de stand van zaken. De kleuren hebben de volgende betekenis:

- groen: geen afwijkingen te melden.
- oranje: de afwijking van de prestatie heeft gevolgen voor de doelstelling van het programma of beleidsproduct of de planning wijkt af.
- rood: de afwijking bedreigt de doelstelling van het programma of taakveld.

Voor de prestaties zijn er geen harde criteria en om te bepalen wanneer een taakveld groen, oranje of rood kleurt. Als prestaties oranje of rood zijn, geven we daar een toelichting op. In de kolom Prestaties staan getallen bij de kleuren. Deze getallen geven aan hoeveel van de prestaties in de MPB 2017-2020 groen, oranje of rood kleuren.

Bij het geld:

Bij het geld melden wij alleen de afwijkingen die groter zijn dan € 200.000. Dit is zoals u dit in voorgaande jaren ook van ons gewend bent.

Bij de risico's

Bij de programma's noemen we de toprisico's. Wanneer een toprisico is gewijzigd ten opzichte van de jaarstukken 2016 wordt deze toegelicht. Het financieel effect van de toprisico's wordt als volgt berekend:

- incidenteel toprisico: kans * financieel gevolg
- structureel toprisico: kans * financieel gevolg * 2

Een volledig digitale rapportage

Voor het eerst is de turap volledig digitaal; niet als een "plat" pdf-document, maar als een web pagina met mogelijkheden om door te klikken naar specifieke onderliggende informatie. Dit is een goede stap richting het digitaal toegankelijk maken van de onderdelen van de P&C-cyclus.

Enkele belangrijke ontwikkelingen

Sociaal domein

Transformeren is een kwestie van lange adem en van samen optrekken. Op alle fronten hebben we daar nog een weg in te gaan, waarbij de gemeente in grote mate afhankelijk is van instellingen en zorgaanbieders. Dit samenwerkingsproces komt goed op gang, dat is bemoedigend. Met de investerings- en transformatieagenda's die door de gemeenteraad zijn vastgesteld geven wij de beweging een extra impuls.

De kwaliteit van de gegevens over de verleende zorg neemt toe, daarmee kunnen we de risico's enigszins afschalen. Deze turap laat een afnemend tekort zien. Het is nog te vroeg om te stellen dat dat een trend is. De relatie tussen Beschermd Wonen (overschot) en Wmo-lokaal (tekort) moeten wij nog scherper krijgen. Het tekort op Jeugdzorg is procentueel te overzien, maar in absolute bedragen fors. De onzekerheidsmarges zijn groot.

De economie trekt in Nederland steeds verder aan, wat ook op de arbeidsmarkt te merken is. Het aantal vacatures neemt toe en ook daalt de werkloosheid. De werkloosheid is echter nog hoger dan voor het uitbreken van de economische crisis in 2008. Het aantal bijstandsuitkeringen neemt nog steeds toe, al lijkt de

toename wel af te vlakken door vooral een aanzienlijke afname van het aantal statushouders. Desalniettemin wordt in 2017 een extra tekort verwacht op het BUIG-budget van € 1,1 miljoen.

Ons college heeft een aantal acties ondernomen om de bestandsontwikkeling gunstig te keren. Zo is in maanden mei en juni een jongerenoffensief uitgevoerd met als doel jongeren die een uitkering ontvangen weer naar school of naar werk te begeleiden. Met de vorming van het nieuwe Werkbedrijf Lucrato willen we zorgen voor een versnelling van de uitstroom naar werk. In juni is het experiment voor het regelluw verstrekken van de bijstandsuitkering gestart. Al deze acties, waarvan er hier een beperkt aantal is genoemd, moeten er uiteindelijk toe leiden dat er meer mensen in Apeldoorn vanuit de bijstand aan het werk gaan en er op die wijze ook een besparing op de uitgaven gerealiseerd kan worden.

Onzekerheden (implementatie) Omgevingswet

In 2020, maar mogelijk nog iets later, treedt de Omgevingswet in werking. Invoering van de wet heeft financiële gevolgen voor onze gemeente en brengt risico's met zich mee. Zo beoogt de Omgevingswet een afname van het aantal te verlenen vergunningen, wat leidt tot een afname van de leges. Hoe deze afname zich verhoudt tot de afname van de werkzaamheden weten we nog niet en moet de komende jaren duidelijk worden. Het digitaal stelsel veronderstelt dat gemeenten volledig digitaal werken. Er zijn investeringen nodig om onze eigen IT architectuur en organisatie in gereedheid te brengen. Daarnaast gaat invoering van het digitaal stelsel gepaard met een structurele uitname uit het gemeentefonds voor het beheer van het stelsel. Hoe hoog is nog niet bekend. Om één en ander hanteerbaar te maken zal een plan van aanpak en routekaart gemaakt worden, gericht op tijdige aansluiting op het digitale stelsel en de daarbij benodigde investeringen. In het eerste kwartaal 2018 is het plan van aanpak beschikbaar.

Woningbouwprogrammering

Er is veel dynamiek op de woningmarkt. De markt trekt aan. Om blijvend te kunnen voldoen aan de verantwoordelijkheid voor de huisvesting van mensen kiest de gemeente Apeldoorn ervoor de markt nauwgezet te volgen. Voor Apeldoorn geldt dat de afspraken met de provincie over de woningbouwontwikkeling niet meer voldoen. Er zal een nieuw plafond (kwantitatief) moeten worden afgesproken. Hierover wordt op dit moment gesprek gevoerd met de Provincie. De koers is om in het vierde kwartaal van 2017 nieuwe afspraken te hebben gemaakt. Hierdoor kan de geprognosticeerde ontwikkeling van huishoudens in Apeldoorn worden gefaciliteerd.

Basisregistratie Personen

Minister Plasterk heeft besloten om te stoppen met de modernisering van de Basisregistratie Personen (BRP). Het was de bedoeling om een landelijk, centraal, ICT-systeem te ontwikkelen waarin centraal de BRP zouden worden beheerd (in plaats van de situatie waarbij elke gemeente zelf een systeem heeft en dat beheert). Apeldoorn zou daarop aansluiten en alle voorbereidingen daartoe waren getroffen.

Het stopzetten betekent voor de korte termijn dat we zullen doorgaan met de huidige systemen en werkwijzes. De VNG beraadt zich op het vervolg. Wij zullen u daarvan op de hoogte houden.

Vliegveld Teuge

Lelystad Airport zal vanaf 2019 toegevoegd worden aan het Nederlandse Luchthavennetwerk. De instanties die verantwoordelijk zijn voor vliegroutes in Nederland, - het ministerie I&M, de Luchtverkeersleiding Nederland en het Commando Luchtstrijdkrachten -, hebben de vliegroutes van en naar Lelystad Airport uitgewerkt. De door het ministerie voorgestelde uitvliegroutes van Lelystad lopen ten oosten en zuidwesten langs Apeldoorn. Dit houdt in dat uitvliegende vliegtuigen vanaf 6.000 tot 9.000 voet (= tussen 1.800 en 2.700 meter) over ons gebied komen. De oostelijke route gaat over vliegveld Teuge en de zuidwestelijk over Veluwe. Voor het op

Teuge gevestigde Paracentrum betekent dit dat paravliegtuigen niet hoger dan 5.000 voet mogen vliegen. Maximaal vanaf 5.000 voet mag er dan nog maar worden gesprongen. Het bestaansrecht van het Paracentrum komt daarmee in het geding. Het wegvallen van het Paracentrum heeft grote gevolgen voor de exploitatie van de NV Luchthaven Teuge. De directie van vliegveld Teuge heeft aangegeven dat de landingsrechten en brandstof verkoop van de paravliegtuigen ongeveer 50% van inkomsten van de NV zijn.

Voor de gemeente, de directie van NV Teuge en het Paracentrum kwamen de voorstellen van de vliegroutes die eind juni bekend werden, geheel uit de lucht vallen. Het college heeft de raad direct hierover geïnformeerd, de aandeelhoudende gemeenten hebben een brief gestuurd naar de verantwoordelijke staatssecretaris I&M en op 6 juli is het onderwerp in een spoeddebat in de gemeenteraad aan de orde geweest. De onrust over de geluidsbelasting voor de inwoners en publiciteit over de gevolgen van de voorgestelde routes voor vliegveld Teuge zijn voor het ministerie I&M aanleiding geweest om onderzoek te starten naar alternatieve routes. Deze onderzoeken lopen nog. Zodra deze bekend worden zal het college de raad hierover informeren. Volgens de wet Luchtvaart ligt de besluitvorming over het vaststellen van de aanvliegroutes ligt bij de Minister van I&M.

Samenvatting

Voortgang prestaties

Programma's	Prestaties		
Programma 1 Bestuur, (wijk)organisatie, burgerzaken en financiën	8	0	0
Programma 2 Veiligheid	6	1	0
Programma 3 Openbare ruimte	50	3	0
Programma 4 Milieu	6	1	0
Programma 5 Jeugd en onderwijs	8	2	0
Programma 6 Apeldoorn activeert	13	1	0
Programma 7 Zorg en welzijn	7	1	1
Programma 8 Cultuur, erfgoed, evenementen en sport	23	1	0
Programma 9 Door! met de buitenstad	20	1	0
Programma 10 Bedrijfsvoering	21	1	0
Totaal prestaties	162	12	1

Zoals u in de bovenstaande tabel kunt zien kennen wij 175 prestaties. Omdat we alleen rapporteren over de oranje en rode kleuren, kan bij het lezen van deze rapportage het beeld ontstaan dat veel niet naar wens verloopt. Dat is niet zo. We kunnen de meeste zaken realiseren binnen de kaders die in de begroting zijn gesteld, 162 van de 175 prestaties lopen volgens plan.

Samenvatting financieel

We verwachten een positief saldo over 2017 van ongeveer € 4,5 miljoen. Dat is na verrekening met de bestemmingsreserves, exclusief de Reserve Sociaal Domein en de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG). In de tabel hieronder ziet u bij welke begrotingsprogramma's financiële afwijkingen ontstaan. U vindt een analyse van de verschillen in de financiële toelichting bij de programma's. Bij deze turap vindt u begrotingswijzigingen voor een aantal afwijkingen, veelal technisch van aard zoals de budgettaire neutrale mutaties die voortvloeien uit de nieuwe DVO met Accres. Bij het opstellen van deze turap zijn wij ervan uitgegaan dat deze begrotingswijzigingen al zijn verwerkt.

Per saldo laat het sociaal domein een nadeel van € 2,0 miljoen zien. Bij de jaarstukken zullen wij u voorstellen om dit saldo te verrekenen met de reserve sociaal domein. Ook zullen we u voorstellen om de extra opbrengst van € 3,2 miljoen van het Grondbedrijf te storten in de ARG.

Saldo voor bestemming	€ 4,5 miljoen
Voorlopige bestemmingsvoorstellen	
• Nadeel sociaal domein onttrekken uit de reserve*	€ 2,0 miljoen
	<u>-€ 3,2 miljoen</u>
• Storting resultaat TTR Grondbedrijf in Algemene Reserve Grondbedrijf	
Storting resultaat in Algemene Reserve	€ 3,3 miljoen

* Delen van de programma's 5, 6 en 7 worden verrekend met de reserve sociaal domein.

Resultaat Grondbedrijf

In de begroting 2017 (MPG 2017) is voor het Grondbedrijf rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 4,8 miljoen. We verwachten echter een voordelig resultaat van € 8,0 miljoen waardoor ten opzichte van de begroting er sprake is van een extra resultaat van € 3,2 miljoen. Het verwachte resultaat van € 8,0 miljoen zal bij de jaarrekening 2017 worden gestort in de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG). Deze reserve komt daarmee eind 2017 naar verwachting uit op ca. € 23,5 miljoen.

Kijken we naar het risicoprofiel van het Grondbedrijf dan is de verwachting dat de omvang van de ARG eind 2017 ca. € 12 miljoen zou moeten bedragen. Dit is € 3 miljoen lager dan het risicoprofiel bij het MPG 2017. Zoals in de turap Grondbedrijf is aangegeven, zijn er onzekerheden die een positief maar ook negatief effect kunnen hebben op zowel het nu verwachte resultaat als op de verwachte omvang van het risicoprofiel. Op basis van wat we nu weten, lijkt een afdracht van de ARG van € 11,5 miljoen (23,5 minus 12 miljoen) mogelijk. Dit komt bovenop de hierboven genoemde storting van € 3,2 miljoen verwacht resultaat 2017. Gezien de onzekerheden die er zijn, kan pas bij de jaarrekening 2017 worden bepaald wat de definitieve afdracht vanuit de Reserve Grondbedrijf aan de Algemene Reserve kan zijn.

x € 1.000,-

Taakveld		Lasten		Baten	
Programma 1 Bestuur, (wijk)organisatie, burgerzaken en financiën	N	9.932	I V	12.910	I
Programma 2 Veiligheid	N	1.420	I V	1.900	I
Programma 3 Openbare ruimte	V	350	I V	203	I
Programma 4 Milieu	N	250	I V	100	I
Programma 5 Jeugd en onderwijs	N	1.950	I V	200	I
Programma 6 Apeldoorn activeert	N	3.054	I V	1.427	I
Programma 7 Zorg en welzijn	V	1.773	I N	500	I
Programma 8 Cultuur, erfgoed, evenementen en sport	V	224	I		
Programma 9 Door! met de buitenstad	V	2.933	I N	102	I
Programma 10 Bedrijfsvoering	N	371	I		
Totaal	Voordeel			4.441	

Doorwerking effecten naar de MPB 2018-2021

Een aantal ontwikkelingen in deze Turap is structureel van aard, maar de financiële effecten zijn reeds verwerkt in de MPB 2018-2021. Dit geldt bijvoorbeeld voor het nadeel van de BUIG. Ons college heeft besloten het nadeel van de BUIG, oplopend tot € 2,3 miljoen in 2021, structureel in de MPB 2018-2021 te verwerken. Het nadeel op de OZB van per saldo € 0,6 miljoen en het structurele nadeel van € 0,1 miljoen als gevolg van vermindering regiodienstverlening op inkomensvoorzieningen zijn echter nog niet meegenomen. We merken verder op dat de gevolgen van de Septembercirculaire vanwege het eerder uitbrengen van deze Turap nog niet verwerkt zijn. Op grond van de onder andere positieve economische ontwikkelingen verwachten we een structureel voordeel op de algemene uitkering in te kunnen boeken. Zoals gebruikelijk verwerken we deze mutaties in de eerste begrotingswijziging 2018 en betrekken we die bij de Voorjaarsnota 2018.

Samenvatting risico's

Toprisico's	Gewijzigde risico's	Overige risico's
10	6	53

We zien dat 6 toprisico's zijn gewijzigd. Bij de programma's worden de gewijzigde toprisico's toegelicht. U kunt de overige risico's bekijken door hierop bij de programma's "door te klikken".

Programma's

Programma 1 Bestuur, (wijk)organisatie, burgerzaken en financiën

Top risico 's

Nr	Risico omschrijving	Kans	I/S	Financieel gevolg	Financieel effect
264	<u>Financiering en rente risico's</u> Risicogebeurtenis: Rente instrumenten blijken minder effectief (niet-veilige risicoinstrumenten in de toekomst) te zijn dan vooraf was ingeschat, stijging rente.	25%	S	€ 1.000.000	€ 500.000
568	<u>Innen belastingen</u> Risicogebeurtenis: Het innen en heffen van belasting is met ingang van 2016 uitbesteed aan Tribuut. Tribuut verzorgt de aanslagoplegging voor de deelnemende gemeenten en de waardering van de onroerende zaken in de gemeente Apeldoorn (uitvoering Wet WOZ). Deze waardering vindt jaarlijks plaats. De Waarderingskamer houdt toezicht op het proces en beoordeelt de kwaliteit van de waardering. Wanneer de Waarderingskamer van oordeel is dat kwaliteit van de waardering onvoldoende is, zal zij geen goedkeurende verklaring afgeven. Deze verklaring is nodig om de aanslagen onroerende zaakbelasting te kunnen versturen.	25%	I	€ 500.000	€ 125.000
601	<u>Regionalisering</u> Risicogebeurtenis: Doordat het contract niet verlengd wordt, is er geen dekking meer voor het personeel wat hiervoor is ingezet.	25%	I	€ 3.000.000	€ 750.000
741	<u>BTW-compensatiefonds aandeel in de algemene uitkering</u> Risicogebeurtenis: Door hogere BTW declaraties wordt het plafond van het BTW-compensatiefonds niet overschreden (is vrijval algemene uitkering), maar overschreden. Dat leidt tot een korting op de algemene uitkering.	50%	S	€ 3.500.000	€ 3.500.000
861	<u>Datalek</u> Risicogebeurtenis: Privacygevoelige gegevens of anderszins vertrouwelijke informatie komt in het bezit van niet daartoe geautoriseerde personen.	50%	I	€ 1.000.000	€ 500.000
Totaal					€ 5.375.000

Toelichting op wijzigingen toprisico's

262   Planschade

Planschade was een toprisico. Planschade is geen toprisico meer, omdat de hoge raad inmiddels een uitspraak heeft gedaan in een concrete zaak van de gemeente Apeldoorn. Hierbij is de gemeente in het gelijk gesteld. Planschade blijft wel een risico. Het bedrag is verlaagd van € 700.000 naar € 100.000 en de kans van 50% naar 10%.

741 BTW-compensatiefonds aandeel in de algemene uitkering

De afgelopen jaren hebben gemeenten minder BTW gedeclareerd omdat de overheidsinvesteringen door de economische crisis zijn teruggelopen. Een overschot op het BTW compensatiefonds (BCF) komt ten gunste van het Gemeentefonds. Wij houden bij de berekening van onze algemene uitkering in de MPB rekening met een structureel voordeel uit het BCF.

Nu de economie weer aantrekt is de kans groot dat gemeenten meer gaan investeren en dan ook meer BTW gaan declareren. Hierdoor neemt het voordeel in het BCF af of verdwijnt volledig. Hierdoor gaat er minder geld naar het Gemeentefonds en dat leidt dan tot een lagere algemene uitkering. We hebben het risico daarom met € 1,5 miljoen verhoogd tot € 3,5 miljoen en de kans aangepast van 30% naar 50%.

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
01. Apeldoorn als duurzame stad	1	0	0
02. Apeldoorn als comfortabele (gezins)stad	1	0	0
03. Apeldoorn als toeristisch toplandschap	1	0	0
04. Apeldoorn als ondernemende stad	1	0	0
06. Lobby	1	0	0
07. Samenwerking en in het bijzonder de verbonden partijen Regio Stedendriehoek	1	0	0
09. Deugdelijke en gastvrije dienstverlening	1	0	0
10. Stadsdeelgericht werken en burgerparticipatie	1	0	0
Totaal prestaties	8	0	0

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld	Lasten		Baten	
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	N	650 I	V	1.285 I
0.5 Treasury	V	330 I		
0.61 OZB Woningen			V	200 I
0.62 OZB niet-woningen			N	1.050 I
0.64 Belastingen overig			V	7.565 I
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds			V	4.910 I
0.8 Overige baten en lasten	N	9.612 I		
	<i>Subtotaal</i>	<i>N 9.932</i>	<i>V</i>	<i>12.910</i>
Totaal	Voordeel	2.978		

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Geld

Op het taakveld Beheer en overige gebouwen en gronden kunnen we per saldo een voordeel melden van € 635.000. We hebben extra opbrengsten van verkoop van panden bovenop de begrote taakstelling. Deze extra opbrengsten zorgen wel voor hogere lasten zoals extra afschrijvingen van boekwaarden en bijkomende kosten als saneringen en dergelijke. De extra verkopen in 2017 makende realisatie van de extra verkooptaakstelling in 2018 ad € 650.000 mogelijk moeilijker, maar per saldo wordt over beide jaren de extra verkooptaakstelling gerealiseerd.

0.5 Treasury

Geld

We verwachten voor het taakveld Treasury inzake de rentecomponenten per saldo een voordeel van circa € 330.000. We hebben een voordeel op de rente lang geld van € 170.000. We hebben iets minder leningen nodig en betalen gemiddeld iets lagere rente dan vooraf ingeschat. Daarnaast hebben we een voordeel op de rente van de korte leningen van circa € 160.000.

0.61 OZB Woningen

Geld

De jurisprudentie met betrekking tot verpleeg en verzorgingstehuizen zorgt ervoor dat steeds meer tehuizen die voorheen werden aangemerkt als niet-woning nu worden aangemerkt als woning belast met het woningtarief. Dit leidt tot een hogere OZB opbrengst woningen van € 200.000.

0.62 OZB niet-woningen

Geld

Bij niet woningen voorzien we een lagere opbrengst van in totaal € 1.050.000. Dit wordt veroorzaakt door gerechtelijke uitspraken ten aanzien van recreatiewoningen en verpleeg- en verzorgingstehuizen. De Hoge Raad heeft vorig jaar arrest gewezen in twee procedures over vakantieparken in de gemeente Ermelo en Arnhem. De Hoge Raad oordeelt dat als gebouwen naar aard en inrichting bestemd en geschikt zijn om als woning te dienen, die gebouwen als woningen worden aangemerkt, ook als permanente bewoning niet mogelijk is. Ook de jurisprudentie met betrekking tot verpleeg- en verzorgingstehuizen er toe dat steeds meer tehuizen die voorheen werden aangemerkt als niet-woning nu worden aangemerkt als woning belast met het woningtarief. Dit nadeel wordt voor een bedrag van € 0,2 miljoen gecompenseerd door een hogere ozb opbrengst woningen en voor € 0,250 miljoen door een hogere Algemene Uitkering.

0.64 Belastingen overig

Geld

We melden hier een voordeel van € 7,6 miljoen. Dat komt doordat we voor een bedrag van € 7,5 miljoen belasting (precario) opleggen op kabels en leidingen van nutsbedrijven. Liander is daarover een procedure begonnen bij de rechtbank. We hebben u in juli 2016 geïnformeerd over het verloop daarvan. Deze procedure is nog niet afgerond. Daarom hebben we voor hetzelfde bedrag een voorziening precario opgenomen bij de algemene baten en lasten (Taakveld 0.8). Daarnaast heeft Belastingssamenwerking Tribuut het boekjaar 2016 afgesloten met een positief saldo van € 159.202. Het aandeel voor Apeldoorn is € 82.656.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Geld

Taakveld Algemene uitkering

Omdat de economie zich sterk positief ontwikkelt en ook het Rijk te maken heeft met een (licht) oplopende inflatie is sprake van een fors hogere algemene uitkering dan we voor 2017 hadden geraamd. De uitkering komt naar verwachting € 7,25 miljoen hoger uit. Daar staan voor € 2,34 miljoen hogere uitgaven op andere programma's tegenover omdat een deel van de extra rijksvergoeding geoormerkt is. Per saldo ontstaat dan een voordeel in deze tussentijdse rapportage van afgerond € 4,9 miljoen.

De hogere algemene uitkering van € 7,25 miljoen kent op hoofdlijnen vier oorzaken:

- stijging rijksuitgaven als gevolg van economische groei, beleidsintensiveringen en inflatie: € 5,3 miljoen
- het resultaat jaarrekening 2016 van het Rijk is veel positiever dan het kabinet in de Najaarsnota had voorspeld, waardoor een balanspost in onze eigen jaarrekening 2016 ka vrijvallen: € 1,4 miljoen
- lagere korting OZB inkomstenmaatstaf (zie taakveld 06) € 0,25 miljoen
- nabetalingen algemene uitkering 2015 en 2016: € 0,3 miljoen

In de meicirculaire 2017 heeft het kabinet een aantal geoormerkte bedragen aan de algemene uitkering toegevoegd. Voor wat betreft de ruiming van explosieven uit WOII en de innovatieve aanpak energie-besparing hebben wij hiervoor aanvragen ingediend. Op basis van het bestuursakkoord uit 2015 tussen Rijk en VNG over de hoge asielinstream ontvangen wij een nieuwe vergoedingstranche. Daarnaast ontvangen wij, deels als centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio, een aantal bedragen voor het domein werk en inkomen. Tenslotte wijzigen de in de algemene uitkering opgenomen vergoeding voor maatschappelijke opvang en voor huishoudelijke verzorging. Omdat wij met uw raad hebben besloten tot een 'hek om het sociaal domein' geven we deze hogere rijksvergoeding door aan het betreffende begrotingsprogramma.

Per saldo tellen deze hogere programma uitgaven op tot een bedrag van € 2,34 miljoen. Voor de hogere algemene uitkering in relatie tot extra programma uitgaven treft u bij deze tussentijdse rapportage een begrotingswijziging aan.

Uitkering deelfonds sociaal domein

In de meicirculaire 2017 heeft het Rijk de uitkering sociaal domein (de 3 D's) geactualiseerd. De uitkering wordt verhoogd vanwege toekenning van loon- en prijscompensatie, volumegroei, een correctie op de eerdere budgetkorting herinstromers WLZ en de gevolgen van extramuralisering (langer zelfstandig wonen). Voor de vergoeding voor Participatie/WSW oud is tevens de afrekensystematiek aangepast: niet meer de woongemeente van de WSW-er ontvangt de rijksvergoeding, maar de betalende gemeente waar de WSW-er werkzaam is. Dat leidt voor ons tot een flinke opwaartse bijstelling, die we doorzetten naar de Feluagroep/Lucrato i.o.

Conform onze afspraken met uw raad over het sociaal domein wordt de hogere rijksvergoeding toegevoegd aan de relevante budgetten op de programma's 5, 6 en 7. In totaal gaat het daarbij om € 1.957.000:

- Wmo lokaal € 460.000
- Wmo beschermd wonen € 423.000
- Jeugdzorg € 212.000
- Participatie/re integratie € 57.000
- Participatie/WSW-oud € 805.000

Wij stellen u voor om de hogere rijksvergoeding en de evenredige budgetverhogingen te verwerken in de bij deze tussentijdse rapportage gevoegde begrotingswijziging 2017.

0.8 Overige baten en lasten

Geld

Op 4 juli is een principe akkoord gesloten over de nieuwe CAO gemeenten. Op basis hiervan verwachten we in 2017 een nadeel van 2% op de loonkosten. De nacalculatie 2016, een verhoging van de premies en de invoering van het Individueel Keuze Budget, waarbij twee verlofdagen zijn omgezet in salaris, zijn de belangrijkste oorzaken van dit nadeel. Het nadeel bedraagt € 1,6 miljoen.

Daarnaast melden we een nadeel van € 7,5 miljoen omdat we dat bedrag hebben gestort in een voorziening voor de opbrengsten van precariobelasting, per saldo is dit budgetneutraal verwerkt. We hebben aanslagen voor de precariobelasting opgelegd (Taakveld 0.64). Daarvoor loopt een gerechtelijke procedure.

Op taakveld 0.8 worden de in te verdienen uren geraamd. Dit zijn uren die niet op voorhand gedekt zijn binnen de begroting, maar die ten laste komen van bijvoorbeeld projectbudgetten, investeringen, grondbedrijf en reserves. Op dit taakveld verwachten we een nadeel van € 0,5 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door ziekte, vacatures en meer werk voor de Algemene Dienst dan de reeds genoemde projecten.

Daarnaast schrijft het gewijzigde Besluit Begroten en Verantwoorden voor dat de overheadcomponent van deze in te verdienen uren voortaan niet meer bij de projectbudgetten, met uitzondering van grondbedrijfprojecten en investeringen, in rekening mag worden gebracht. Deze administratieve verrekening leidt tot een nadeel van € 0,3 miljoen op taakveld 0.8 en een voordeel van € 0,3 miljoen op de overige taakvelden.

Tenslotte verwachten we een voordeel van € 0,3 miljoen op de kapitaallasten. Het werkelijke voordeel voor de Algemene Dienst kan lager worden, omdat de voordelen voor een deel naar de reserves gaan. U krijgt een beeld van alle voor- en nadelen bij de verschillende taakvelden in de jaarrekening. Op dat moment kunnen we bepalen welk deel van het voordeel ten gunste komt van de Algemene Dienst.

Programma 2 Veiligheid

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Behouden en verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid van de Apeldoornse burgers, bedrijven en instellingen	4	1	0
2. Voorkomen en verminderen van de onveiligheid in Apeldoorn veroorzaakt door brand, ramp of crisis	2	0	0
Totaal prestaties	6	1	0

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

In 2017 wordt gewerkt volgens het nieuwe gemeentelijke evenementenbeleid. In 2016 zijn de locatieprofielen opgesteld als nadere uitwerking van het evenementenbeleid. De toezicht- en handavingscapaciteit wordt daarop binnen de mogelijkheden afgestemd.

In 2017 zal een nieuw Preventie- en handavingsplan Drank- & Horecawet worden vastgesteld. In 2017 is de informatieverzameling en -deling verbeterd. Gedacht wordt aan het gebruik van zgn. "Informatiepleinen". In 2017 moeten de eerste pleinen operationeel worden.

De in 2016 uitgevoerde pilot Big data is geëvalueerd. In 2017 wordt deze wijze van informatiegestuurd werken op een bruikbare en verantwoorde manier ingezet, zodanig dat uiteraard de Privacyregels gerespecteerd worden.

Toelichting bij status

Evenementenbeleid: De locatieprofielen zijn benoemd voor jaar 2016. Hierin is enige vertraging in opgelopen. In de PMA is afgesproken dat er een hernieuwde dialoog wordt opgestart over de locatieprofielen in de binnenstad (vooral horeca-pleinen). Zie ook collegebesluit en brief Presidium als achtergrond-info. In het najaar van 2017 wordt opnieuw op de agenda van de PMA gezet.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld		Lasten		Baten
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	V	480	I	
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	N	1.900	I	
0.10 Mutaties reserves				V 1.900 I
	<i>Subtotaal</i>	<i>N 1.420</i>		<i>V 1.900</i>
Totaal	Voordeel			480

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Geld

We ontvangen van de VNOG € 480.000 over 2016 in het kader van de afrekening FLO. De VNOG had de te betalen bijdrage te hoog geraamd. Met ingang van de begroting 2017 is deze bijdrage naar beneden bijgesteld en structureel in de MPB 2017 - 2020 verwerkt.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Geld

Voor het ruimen van explosieven is een egalisatiereserve door uw Raad ingesteld. We willen in 2017 voor € 3.100.000 explosieven opruimen. In de mei circulaire gemeentefonds 2017 is voor Apeldoorn € 1.240.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt middels een begrotingswijziging bij deze turap in de begroting verwerkt. Dan resteert een nadeel van € 1.900.000, welke wordt gedekt door de egalisatiereserve explosieven. De in 2017 gemaakte kosten voor dit project worden in het voorjaar van 2018 bij het ministerie van BZK gedeclareerd.

0.10 Mutaties reserves

Geld

Zie toelichting 8.2. Dit is de verrekening met de egalisatiereserve explosieven.

Programma 3 Openbare ruimte

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Op slimme, duurzame en innovatieve wijze bereikbaar zijn voor bewoners, bedrijven en bezoekers	26	1	0
2. Versterkte groene en blauwe waarden van de Buitenstad	13	1	0
3. Een duurzaam en toekomstbestendig beheer van de openbare ruimte met aandacht voor kwaliteit.	4	1	0
4. Verbeteren aandacht en zorg voor dierenwelzijn	7	0	0
Totaal prestaties	50	3	0

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Vaststelling van een businessplan voor de verdere ontwikkeling van Luchthaven Teuge binnen de kaders van het luchthavenbesluit dat in 2016 door Provincie Gelderland wordt vastgesteld

Toelichting bij status

Door het ministerie I&M is bij de geluidsruimte omzetting in 2010 een fout gemaakt. Het ministerie heeft eind 2016 met provincie Gelderland en de directie van luchthaven Teuge nieuwe procedureafspraken gemaakt:

- Uitgangspunt voor het nieuwe luchthavenbesluit is de 'oude' gecorrigeerde geluidsruimte.
- De luchthaven zal voor de aanvraag van het nieuwe luchthavenbesluit een MER opstellen en een marktverkenning uitvoeren. Wij hebben u hierover geïnformeerd. Het standpunt van de gemeente Apeldoorn is verwoord in de motie 'Vreemd aan de orde van de dag, Beteugelen Teuge' en houdt in, dat de 'oude' geluidsruimte van 56,5 db(A)den in het nieuwe luchthavenbesluit wordt vastgelegd.

Planning is, dat de provincie Gelderland eind 2018/begin 2019 het luchthavenbesluit gaat vaststellen. Het businessplan voor de verdere ontwikkeling van de luchthaven zal worden opgesteld in de eerste helft van 2018 nadat de luchthaven de aanvraag voor het luchthavenbesluit heeft ingediend.

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Aansluiten 10 - 20 ongerioleerde panden in buitengebied

Toelichting bij status

De aansluiting van 10-20 panden in het buitengebied zit in de voorbereidingsfase en loopt enkele maanden achter op de planning.

Bijsturingsmaatregelen

Het project zal na de zomer van 2017 verder opgepakt worden.

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Start uitbreidingsruimte voor natuurbegraven

Toelichting bij status

Start realisatie zal vermoedelijk niet meer in 2017 plaatsvinden. Er ligt een gezamenlijk conceptplan met een externe partner. Maar er zit nog een obstakel om medewerking provincie te verkrijgen ivm het Gelders natuurnetwerk.

Bijsturingsmaatregelen

De kans op realisatie is echter nog niet uitgesloten. In september verwachten wij meer duidelijkheid te hebben.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld	Lasten	Baten
2.1 Verkeer en vervoer	V 350 I	V 203 I
<i>Subtotaal</i>	V 350	V 203
Totaal	Voordeel	553

2.1 Verkeer en vervoer

Geld

Lasten

Het bestrijden van gladheid is door de 'kwakkelwinter' erg intensief geweest. Hierdoor is nagenoeg het gehele jaarbudget gebruikt. Met de wetenschap dat er nog een deel winter (periode november/december) zal plaatsvinden denken wij het jaarbudget te overschrijden. Hoe hoog de overschrijding zal zijn is lastig te voorspellen. Voorzichtigheidshalve schatten wij de overschrijding in op een bedrag van € 200.000.

Uit de vraag- en antwoorderubriek van de commissie BBV is gebleken dat uren die besteed worden aan investeringen maatschappelijk nut geactiveerd moeten worden. Wij hebben hier in de eenheidsbegroting 2017 geen rekening gehouden. Voor 2017 leidt dit tot een eenmalig voordeel van € 550.000. Vanaf 2018 zullen we de kapitaallasten ramen in onze begroting

Baten

Op grond van de definitieve vaststelling is een BDU-subsidie ontvangen van € 203.000 voor de herinrichting van de Regentesselaan. Dit project was al afgesloten.

Programma 4 Milieu

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Een schone leefomgeving creëren door zo min mogelijk restafval te produceren, zo maximaal mogelijk grondstoffen te scheiden en deze zo lang mogelijk circulair te houden.	1	0	0
2. Een goede fysieke leefomgeving creëren door regulering op basis van milieutoezicht, -handhaving, vergunningverlening en milieoadvisering.	5	0	0
3. Een versnelde transitie naar meer energiebesparing en meer duurzame energieopwekking	0	1	0
Totaal prestaties	6	1	0

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Op basis van een fundament van gerichte lobby, een uitgekiend pallet van financiële regelingen en een effectieve communicatieaanpak richten we ons in 2017 op de uitvoering van de Apeldoornse Energie Agenda. Deze bevat prestaties op de thema's:

1. Informeer en adviseer
2. Besparing en opwekking in en op woningen en gebouwen
3. Industrie, MKB en landbouw
4. Schone mobiliteit
5. Grootschalige duurzame energie.

We gaan de energietransitie versnellen en beogen daarbij substantieel sneller te gaan dan de landelijke trend (Versnelling Plus). De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- We stimuleren onze (maatschappelijke) partners en externe partijen om initiatieven en projecten te ontplooien en ontplooien deze ook zelf.
- We zetten (financiële) middelen in om zaken in gang te zetten of aan te jagen.
- Gemeente initieert, participeert of ondersteunt initiatieven die:
  - in potentie een bijdrage leveren aan de energietransitie;
  - goede opschalingspotentie en een goede slagingskans hebben;
  - op termijn de energietransitie kunnen versnellen en/of maatschappelijke kosten kunnen verlagen en creëert daarmee een innovatieve (leer) omgeving die ook bijdraagt aan de concurrentiekracht van het (lokale) bedrijfsleven en de werkgelegenheid.
- We gaan hierbij gebiedsgericht en programmatisch aan de slag.

De aanpak is lokaal gericht waarbij we als het nuttig en nodig is aansluiten bij regionale, landelijke of EU ontwikkelingen.

Toelichting bij status

5. Grootschalige duurzame energie

Prestatie Verkenning naar de ruimtelijke mogelijkheden voor zonne-energie en windenergie: De prioriteit heeft gelegen bij de ambtelijke ondersteuning aan de raads werkgroep Wind. Hierdoor is de verkenning naar de ruimtelijke mogelijkheden voor zonne-energie vertraagd.

Bijsturingsmaatregelen

De volgende maatregelen worden getroffen.

- 1) Extra inzet op communicatie. De naambekendheid "Energiek Wonen" zal nog vergroot worden.
- 2) Uitzoeken hoe de inkoop spelregels in elkaar zitten en vervolgens de opdracht voor de energieregisseur in de wijk uitwerken.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld	Lasten		Baten	
7.3 Afval	V	200 I	V	300 I
0.10 Mutaties reserves	N	450 I	N	200 I
	<i>Subtotaal</i>	<i>N</i>	<i>V</i>	<i>100</i>
Totaal	Nadeel	150		

7.3 Afval

Geld

Voor afval zijn we afhankelijk van afrekeningen van derden. Deze ontvangen we pas in de tweede helft van 2017. Dit geeft dus een onzekerheid met een flinke marge omdat afwijkingen op hoeveelheden kunnen leiden tot voor- of nadelen en pas later in het jaar gemeld kunnen worden.

Eind mei 2017 is van Circulus de afrekening verwerkingskosten 2016 ontvangen. De afrekening heeft betrekking op restafval, grofvuil, gft-afval en overige afvalstromen. Per saldo levert de afrekening een voordeel op van circa € 200.000 t.o.v. van de aannames bij de jaarrekening 2016. Dit voordeel komt ten gunste van de reserve Huisvuilrechten.

De vergoeding van het Afvalfonds voor kunststoffen en overige deelstromen is over 2016 € 300.000 hoger uitgevallen dan waar in de balansposten rekening mee is gehouden. Dit is het gevolg van een goedlopende gescheiden inzameling. Dit voordeel komt ten gunste van de reserve Huisvuilrechten.

0.10 Mutaties reserves

Geld

De scheiding van afval loopt goed, hierdoor kan € 300.000 extra in de reserve huisvuil worden gestort. Daarnaast wordt € 150.000 van het budget voor de energietransitie niet uitgegeven, omdat de prioriteit heeft gelegen bij de ambtelijke ondersteuning aan de raads werkgroep Wind. Hierdoor is een aantal onderdelen van de uitvoeringsagenda energietransitie 2017-2020 in het 1e half jaar 2017 later gestart dan gepland. Tegenover dit nadeel staat een voordeel op taakveld 7.4 van € 150.000. Dit bedrag ziet u niet terug in deze rapportage omdat het bedrag lager is dan de rapportering grens van € 200.000. Bij de jaarrekening zullen de genoemde € 150.000 via de reserve overlopende projecten overhevelen naar 2018.

Het nadeel van de lasten komt hiermee totaal op € 450.000.

Het nadeel bij de baten bedraagt € 200.000 omdat de afrekening van de verwerkingskosten van afval gunstiger uitvalt. Dit bedrag wordt verrekend met reserve Huisvuil.

Programma 5 Jeugd en onderwijs

Top risico 's

Nr	Risico omschrijving	Kans	I/S	Financieel gevolg	Financieel effect
561	Onderwijshuisvesting Risicogebeurtenis: Als gevolg van de afname van het aantal leerlingen zal een aantal van de huidige schoolgebouwen niet meer voor onderwijsdoeleinden gebruikt worden (schoolbesturen kunnen de exploitatie van een locatie niet rond krijgen als het aantal leerlingen afneemt).	25%	S	€ 500.000	€ 250.000
641	Structureel onvoldoende budget Jeugdzorg Risicogebeurtenis: Als gevolg van het nieuwe verdeelmodel en verlaagde rijksvergoedingen bestaat de kans dat de budgetten die het rijk voor de taken in het jeugdzorgdomein beschikbaar stelt ontoereikend zijn voor de kosten die wij maken. Hierdoor kunnen er structurele tekorten ontstaan voor Apeldoorn.	50%	S	€ 2.500.000	€ 2.500.000
Totaal					€ 2.750.000

Toelichting op wijzigingen toprisico's

561 Onderwijshuisvesting

Het risicoprofiel op het onderdeel onderwijshuisvesting is als gevolg van toepassing van de beheersmaatregelen naar beneden bijgesteld.

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Veilig opvoeden	3	1	0
2. Kansen in het onderwijs	5	1	0
Totaal prestaties	8	2	0

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Binnen de budgettaire kaders.

Toelichting bij status

Zie de financiële toelichting. Door het Rijk zijn bij de decentralisaties in het sociaal domein kortingen doorgevoerd in de overtuiging dat gemeenten de taken beter en goedkoper zouden kunnen uitvoeren. Alhoewel wij die mening delen, vergt de realisatie een lange adem. Wij versterken de toegang en de preventie, verstevigen de algemene voorzieningen en investeren in een andere manier van werken. Via de verschillende transformatieagenda's en het investeringsprogramma sociaal domein bent u daar nauw bij betrokken.

Bijsturingsmaatregelen

Actieve monitoring van de uitgaven wordt gecontinueerd.

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Meer bewegen via JOGG, sportstimulering en combinatiefunctionarissen.

Toelichting bij status

Voor het programma JOGG geldt dat er in 2017 een besluit over continuering en structurele inbedding genomen moet worden. Inhoudelijk willen we dit graag, maar financieel leidt het programma tot beperkingen. Vandaar de opname van dit onderdeel in de Voorjaarsnota 2017.

Bijsturingsmaatregelen

Bij de Voorjaarsnota hebben we een claim ingediend om dit beleid te continueren.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld		Lasten		Baten	
6.2 Wijkteams	N	250	I		
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	N	1.500	I		
7.1 Volksgezondheid	N	200	I	V	200 I
	<i>Subtotaal</i>	<i>1.950</i>		<i>V</i>	<i>200</i>
Totaal	Nadeel		1.750		

6.2 Wijkteams

Geld

De kosten van de capaciteit voor de uitvoering van de Jeugdwet worden op dit taakveld verantwoord. De nieuwe taken leiden ertoe dat wij extra mensen hebben moeten aanstellen om de geïndiceerde zorg in te zetten en te betalen en toe te zien op de kwaliteit. Het is natuurlijk logisch dat er meer "handjes" nodig zijn in de uitvoering. De overschrijding op dit taakveld heeft te maken de afwikkeling van het bieden van ondersteuning en zorg. Met het inzetten van extra capaciteit zijn wij altijd terughoudend omgegaan, en zoveel als mogelijk in de vorm van een flexibele schil met een incidentele dekking. Dit jaar zien we wel een afbouw, toch is een aanvulling op de vaste formatie nodig om alle taken naar behoren uit te voeren. De werkdruk is hoog en is deels aanmerkelijk hoger dan wat wij in 2014 hebben ingeschat. De noodzakelijke uitbreiding van de vaste formatie verwerken wij in de begroting 2018.

Van de totale overschrijding van € 1 miljoen komt een bedrag van € 250.000 ten laste van programma 5 Jeugd en Onderwijs en € 750.000 ten laste van programma 7 Zorg en Welzijn.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Geld

Op basis van de huidige stand van zaken verwachten we in 2017 rond de € 1,5 miljoen tekort op individuele voorzieningen (ZIN/PGB) voor jeugd uit te komen. Dit tekort bestaat uit een verwacht voordeel op PGB van 0,5 miljoen euro en een nadeel op ZIN van 2 miljoen euro. Hierbij houden we rekening met een onzekerheidsmarge van € 1,5 miljoen (we komen uit tussen € 0 en € 3 miljoen tekort).

Oorzaak van het tekort is vooral een gevolg van verlaging van het budget door de lagere algemene uitkering; van € 33 miljoen in 2016 naar € 31,5 miljoen in 2017. Hierbij hebben wij rekening gehouden met de verhoging vanuit de meiculaire (begrotingswijziging).

6.82 Geëscaleerde zorg 18+

Geld

Op dit taakveld worden kosten jeugdbescherming / Jeugdreclassering vanuit Jeugdbescherming Gelderland alsmede de kosten van het meldpunt kindermishandeling (Veilig Thuis) verantwoord. De nieuwe organisatie Veilig Thuis is in oprichting waarbij aanloopkosten mogelijk verhaald gaan worden op de deelnemende gemeenten (is mogelijk financieel risico).

7.1 Volksgezondheid

Geld

We hebben € 200.000 voordeel op taakveld JGZ in 2017. Dit is conform de afspraak uit 2016 dat op de JGZ taken (bij het CJG) € 200.000 bespaard zal worden ten opzichte van oude subsidierelatie GGD voor de JGZ (per 1/1/2017 overgeheveld van GGD naar onze stichting CJG). De JGZ taken werden in 2016 nog door de GGD en Verian uitgevoerd.

Er zijn gesprekken tussen de gemeente en stichting CJG over de feitelijke invulling van de JGZ taken met mogelijk financiële en inhoudelijke consequenties naar de toekomst toe.

We verwachten maximaal € 200.000 nadeel als gevolg van aanloopkosten nieuwe taken JGZ voor met name ICT. Deze eenmalige kosten komen voor rekening van de gemeente.

Programma 6 Apeldoorn activeert

Top risico 's

Nr	Risico omschrijving	Kans	I/S	Financieel gevolg	Financieel effect
642	Structureel onvoldoende budget Bijstand Risicogebeurtenis: Het objectieve verdeelmodel voor de BUIG levert Apeldoorn een substantieel financieel tekort op. Uitgaande van het aanvankelijke verdeelmodel zou dit tekort de komende jaren voor onze gemeente sterk oplopen. Een tijdelijk vangnet (jaren 2015 en 2016) maakte dat de financiële schade in 2015 en 2016 nog enigszins beperkt is gebleven. Ingrijpende verbeteringen in het verdeelmodel hebben gemaakt dat onze gemeente een hoger BUIG budget vanaf 2017 ontvangt. Ook heeft de vangnetregeling vanaf 2019 een structureel karakter gekregen. De nieuwe vangnetregeling kent wel een groter eigen risico voor gemeenten. Het maximaal eigen risico stijgt van 7,5% in 2016 via 8,75% in 2017 en 2018 naar 10% vanaf 2019.	50%	S	€ 500.000	€ 500.000
Totaal					€ 500.000

Toelichting op wijzigingen toprisico's

642 Structureel onvoldoende budget bijstand

In de VJN is een doorrekening van de BUIG opgenomen, die resulteerde in een oplopend extra tekort van structureel € 2,3 miljoen. Dit oplopende tekort is daarin niet als last, maar als een risico gepresenteerd.

De oorzaken waardoor er t.o.v. de VJN voor met name de jaren 2018 t/m 2020 hogere tekorten ontstaan:

1. Het volume stijgt, op basis van de ontwikkeling t/m mei 2017, sterker dan de toename in de referentiegemeenten en de in de meicirculaire opgenomen maatstaf voor 2017. Deze sterkere toename is in de MPB 2018-2021 opgenomen in de doorrekening van de BUIG;
2. Het eigen risico is gestegen van 7,5% in 2016 via 8,75% in 2017 en 2018 naar 10% vanaf 2019; een toename budget leidt automatisch tot een toename van het eigen risico. Vanaf 2018 is bovendien sprake van een rijksvergoeding gebaseerd op 100% objectief model.

Binnen het programma 6 "Apeldoorn Activeert" wordt ingezet op bestandsreductie en daarmee tekortreductie, door het beperken van de instroom en het bevorderen van de uitstroom. Omdat het tekort op de bijstandsuitgaven van de gemeente Apeldoorn nog boven de eigen risico grens ligt, zal een afname van het aantal uitkeringen in eerste instantie tot een lager beroep op de Vangnetregeling BUIG leiden. Pas als het tekort binnen de marges van het eigen risico valt, zal een afname van het aantal bijstandsgerechtigden ook daadwerkelijk tot minder gemeentelijke uitgaven leiden.

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Inwoners zijn aan het werk dan wel maatschappelijk actief.	7	0	0
2. Inwoners komen uit met hun inkomen en zijn financieel zelfredzaam.	3	1	0
3. Kansen op de (regionale) arbeidsmarkt nemen toe voor inwoners	3	0	0
Totaal prestaties	13	1	0

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Zodanig efficiënt en effectief uitvoering geven aan de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (BUIG) dat inwoners die daar recht op hebben een uitkering ontvangen.

Toelichting bij status

In het eerste kwartaal van 2017 is het aantal bijstandsuitkeringen (BUIG) verder gestegen. In het tweede kwartaal lijkt er sprake te zijn van een afvlakking van de bestandstoename. Vooral de instroom laat een daling zien, dit komt mede doordat er aanzienlijk minder statushouders instromen dan een jaar geleden. Medio juni werden er 4074 uitkeringen verstrekt in het kader van de BUIG.

Het is nu nog te vroeg om te zeggen of deze stabilisatie duidt op een trendbreuk die de rest van het jaar zal doorzetten. Landelijk neemt het aantal bijstandsuitkeringen overigens nog steeds toe en ook het Rijk verwacht in de beschikking voor het voorlopige BUIG-budget, dat de bijstand in 2017 nog met 2,2% zal toenemen.

Om te bepalen of de bestandsontwikkeling in Apeldoorn in de pas loopt met de landelijke ontwikkeling, is een indicator opgenomen die de procentuele bestandstoename van Apeldoorn afzet tegen het gemiddelde van een aantal grotere gemeenten die samen zo'n 50% van het totale bijstandsvolume in Nederland vertegenwoordigen. Als de toename van het bestand in Apeldoorn zich gunstiger (minder hard stijgen of sneller dalen) ontwikkelt dan het gemiddelde van de referentiegemeenten dan is het verhoudingsgetal kleiner dan 1 en bij een ongunstige ontwikkeling (harder stijgen of minder snel dalen) is het getal groter dan 1. In mei is de indicator uitgekomen op 1,04. Daaruit blijkt dat de toename van het bestand in Apeldoorn (5,6%) groter was dan het gemiddelde van de referentiegemeenten (1,3%).

Bijsturingsmaatregelen

Om de ontwikkelingen te keren is een reeks maatregelen genomen of in gang gezet. Deze maatregelen worden mede in samenhang genomen met de vorming van het Werkbedrijf Lucrato en de reorganisatie van de eenheid Werkplein Activerium naar de eenheid Activering en Inkomen. De nieuwe organisatie Lucrato focust op mensen die een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt (minder dan een jaar) hebben. Binnen de eenheid Activering en Inkomen wordt een efficiënte werkwijze ontwikkeld voor het bepalen van het recht op de uitkering en het bepalen van de afstand tot de arbeidsmarkt, zodat een integrale dienstverlening geboden kan worden waarbij ook zorgaspecten en schuldenproblematiek worden meegenomen. De eenheid Activering en Inkomen zal ook mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt (langer dan een jaar) ondersteunen in hun re-integratie naar werk. Daarnaast ondersteunt de eenheid mensen voor wie betaald werk niet langer tot de mogelijkheden behoort naar activering, zodat zij blijven participeren in de samenleving.

Eerder al had ons college aan uw raad in het kader van de Investeringsagenda Sociaal Domein extra capaciteit gevraagd om middels de activeringscoaches weer meer zicht op de re-integratie- en participatiemogelijkheden van deze doelgroep te krijgen. Hoewel deze investering waarschijnlijk niet direct leidt tot een substantiële afname van het aantal uitkeringen, is het de verwachting dat een deel van de mensen op termijn wel de stap naar werk kan maken.

Daarnaast is het aantal ontheffingen van de arbeidsplicht in Apeldoorn hoog. We hebben op dit punt onze werkwijze gewijzigd en vanaf nu geldt dat er in beginsel geen ontheffing meer wordt gegeven. De eventuele ontheffing is altijd tijdelijk en wordt na verloop van tijd opnieuw beoordeeld.

Omdat het aantal jongeren (<27 jaar) in het bestand nog groot is, heeft ons college in de maanden mei/juni extra inzet gepleegd om deze jongeren naar school of werk te begeleiden (Jongerenoffensief). Ook is besloten om weer een zichtbaar Jongerenloket in het Activerium te openen waar jongeren met hun vragen over werk, scholing of schulden terecht kunnen.

Het college zal later dit jaar, in het kader van de voorwaarden voor de Vangnetreling BUIG 2017, een totaal overzicht met de Raad delen waarin alle beheersmaatregelen zijn opgenomen die gedurende 2017 zijn getroffen. Tot slot heeft het college een externe partij gevraagd onderzoek te verrichten naar de oorzaken van de bestandstoename in Apeldoorn. De resultaten van dit onderzoek zullen eveneens met de Raad worden gedeeld.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld	Lasten		Baten			
6.3 Inkomensregelingen	N	3.054	I	V	1.427	I
	<i>Subtotaal</i>		<i>N</i>	<i>3.054</i>	<i>V</i>	<i>1.427</i>
Totaal	Nadeel		1.627			

6.3 Inkomensregelingen

Geld

Onder dit taakveld vallen de afwijking van de BUIG (€ 1,1 miljoen), het Sociaal Vangnet (€ 0,2 miljoen) en regiodynstverlening (€ 0,3 miljoen).

BUIG

Ten opzichte van de begroting verwachten we op de BUIG (gebundelde uitkering) in 2017 per saldo een extra nadeel van ongeveer € 1,1 miljoen. Het tekort is structureel en zal naar verwachting oplopen tot € 2,3 miljoen in 2021.

Lasten

Aan de lastenkant verwachten we ten opzichte van de begroting ongeveer € 2,8 miljoen meer uit te geven. In de begroting gaan we uit van ongeveer 3.900 uitkeringen, we verwachten er ongeveer 4.140.

Baten

Bij de baten verwachten we een voordeel van ca. € 1,7 miljoen ten opzichte van de begroting. De twee belangrijkste oorzaken zijn:

1. Bij het nader voorlopig budget van het Rijk over de BUIG krijgen we ongeveer € 0,2 miljoen meer.
2. Voor tekorten boven het maximale eigen risico heeft het rijk een "vangnetregeling" ingesteld. Hier zijn echter wel voorwaarden aan verbonden waarbij ervan wordt uitgegaan dat Apeldoorn hier aan voldoet. Als gevolg van hogere uitkeringslasten verwachten we ten opzichte van de begroting ongeveer € 1,4 miljoen meer te declareren bij het rijk via de vangnetregeling. In de begroting hebben we rekening gehouden met een rijksbijdrage via de vangnetregeling van ruim € 0,6 miljoen. Dit wordt dus € 2 miljoen.

Sociaal Vangnet

Het verwachte nadeel op het Sociaal Vangnet bedraagt per saldo € 0,2 miljoen.

Lasten

Bij de kosten verwachten we een nadeel van € 0,25 miljoen. De kosten van toeslag levensonderhoud jongeren < 21 jaar zijn fors hoger dan begroot. Voor een groot deel kunnen we deze in 2017 verrekenen met de rijksbijdrage Statushouders. Per saldo een nadeel op deze regeling binnen het Sociaal Vangnet van € 0,35 miljoen. Dit is het gevolg van de hoge instroom van AMV'ers die 18 jaar worden.

Ook het beroep op beschermingsbewind neemt toe, wat leidt tot een overschrijding van € 0,05 miljoen op het budget.

Hiertegenover staat een voordeel van € 0,17 miljoen op de individuele studietoelage, waar mensen nog steeds weinig een beroep op doen.

Baten

Bij de baten verwachten we een klein voordeel (€ 0,05 miljoen) vanwege een hogere aflossing op de, renteloze, leenbijstand.

Regiodienstverlening

Baten

Bij de baten verwachten we een structureel nadeel van ca. € 0,35 miljoen vanwege opzegging, ingaande 1 januari 2017, van onderdelen uit de uitvoeringsovereenkomst tussen gemeente Brummen en Apeldoorn. Ondanks dat de gemeente Brummen tevreden is over de samenwerking en dienstverlening van Apeldoorn willen zij zelf weer de dienstverlening gaan uitvoeren op de onderdelen klantmanagement, werkgeversdienstverlening en administratieve ondersteuning. Het structurele tekort als gevolg hiervan bedraagt ca. € 140.000. Dit verwerken we in de eenheidsplannen 2018 en in de 1e begrotingswijziging 2018.

Programma 7 Zorg en welzijn

Top risico 's

Nr	Risico omschrijving	Kans	I/S	Financieel gevolg	Financieel effect
761	Structureel onvoldoende budget Wmo lokaal Risicogebeurtenis: Als gevolg van nieuwe verdeelmodellen, verlaagde rijksvergoedingen en gerechtelijke uitspraken over zelfredzaamheid bestaat de kans dat de budgetten die onze gemeente voor maatschappelijke ondersteuning ontvangt ontoereikend zijn voor de kosten die wij maken. Hierdoor kunnen er structurele tekorten ontstaan voor Apeldoorn.	40%	S	€ 2.500.000	€ 2.000.000
1041	structureel onvoldoende budget beschermd wonen en maatschappelijke opvang Risicogebeurtenis: De raad heeft op 6 juli 2017 de Transformatie agenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2016-2020 vastgesteld. In deze agenda worden de volgende (10) juridische en financiële risico's benoemd: - ambulantisering GGZ Zorgverzekeringswet - toegang WLZ - ontwikkelingen in forensische zorg - doorstroom GGZ-B cliënten - instroom tijdelijk verblijf Verstandelijk Beperkt (LVB) - algemene maatregel van bestuur tariefstelling in de Wmo - nieuw verdeelmodel per 1-1-2020 - door-decentralisatie naar regiogemeenten - landelijke toegang - extramuralisering	40%	S	€ 1.000.000	€ 800.000
Totaal					€ 2.800.000

Toelichting op wijzigingen toprisico's

761 Structureel onvoldoende budget maatschappelijke ondersteuning

Wij werken hard aan een succesvolle transformatie van het sociaal domein. Desondanks zijn er nog steeds risico's met mogelijk grote financiële gevolgen. Wij hebben het risico tekort waar wij rekening mee houden verlaagd van € 6 miljoen naar € 2,5 miljoen op de WMO lokaal. De kwaliteit van de gegevens neemt toe en zijn daardoor steeds beter in staat om de risico's in te schatten.

De risico's van een toenemend aantal aanvragen Wmo voor voorzieningen huishoudelijke hulp en woningaanpassingen doen zich daadwerkelijk voor.

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Alle burgers doen zo lang mogelijk zelfstandig, volwaardig met een aanvaardbare kwaliteit mee aan de samenleving en worden ondersteund waar nodig.	5	1	1
2. Burgers leven zo veel mogelijk in veiligheid en gezondheid	2	0	0
Totaal prestaties	7	1	1

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

De doorlooptijd van melding van ondersteuningsvraag tot besluit voldoet aan wettelijke vereisten.

Toelichting bij status

Het lukt ons niet in alle gevallen om het ondersteuningsplan binnen 6 weken na melding hulpvraag gereed te hebben. De wachttijd voor een keukentafelgesprek is gemiddeld 4 weken.

Bijsturingsmaatregelen

We zetten in op het terugdringen van de administratieve lasten voor consulenten en verbeteren van de ict ondersteuning.

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Facturen worden binnen twee weken betaald.

Toelichting bij status

Per abuis staat nog in de prestatieafspraken dat facturen binnen twee weken worden betaald. Sinds 2016 hanteren wij al de wettelijke termijn van 30 dagen die ook in onze raamovereenkomst met de aanbieders staat. Bij goed ingediende facturen worden nagenoeg altijd de goedgekeurde regels binnen 30 dagen betaald. Als er veel uitvalt omdat er veel fouten in een factuur zitten gaan wij in overleg met de aanbieder en stemmen we af.

Bijsturingsmaatregelen

Op een enkele uitzondering na houden wij ons aan deze wettelijke betaaltermijn. Er kan bijvoorbeeld in uitzonderlijke gevallen sprake zijn van een landelijke storing van het berichtenverkeer waardoor een enkele factuur niet tijdig wordt betaald. Mocht dat zo zijn dan gaan wij in overleg met de betreffende aanbieders en bieden waar nodig een voorschot aan.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld		Lasten	Baten
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	V	430 I	
6.2 Wijkteams	N	867 I	
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)			N 500 I
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	N	3.190 I	
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	V	5.400 I	
	<i>Subtotaal</i>	V 1.773	N 500
Totaal	Voordeel	1.273	

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Geld

In de begroting houden we rekening met mogelijke bezwaren op subsidie verleningen voor de algemene voorzieningen Wmo. Doordat de beschikkingen van 2016 naar 2017 verlengd zijn, is er geen bezwaar gemaakt en wordt het budget niet besteed. Er ontstaat een voordeel van € 180.000.

De met Accres afgesloten Dienstverleningsovereenkomst is volledig budgettair neutraal. Met de DVO wordt ook de laatste tranche bezuiniging van € 200.000 op Accres gerealiseerd. We hoeven daarom geen aanspraak te maken op de beschikbare stelpost voor compensatie, zoals de laatste jaren wel het geval was. Voor dit jaar

ontstaat hierdoor een voordeel van € 250.000. Door de fluctuatie onderhoudskosten is het effect voor de komende jaren onzeker.

6.2 Wijkteams

Geld

De kosten van de capaciteit voor de uitvoering van de Wmo worden op dit taakveld verantwoord. De nieuwe taken leiden ertoe dat wij extra mensen hebben moeten aanstellen om keukentafelgesprekken te voeren, de geïndiceerde zorg in te zetten en te betalen en toe te zien op de kwaliteit. Het gaat om het bieden van ondersteuning en zorg, alsmede de afwikkeling ervan.

Met het inzetten van extra capaciteit zijn wij altijd terughoudend omgegaan, en zoveel als mogelijk in de vorm van een flexibele schil met een incidentele dekking. Dit jaar zien we wel een afbouw, toch is een aanvulling op de vaste formatie nodig om alle taken naar behoren uit te voeren. De werkdruk is hoog en is deels aanmerkelijk hoger dan wat wij in 2014 hebben ingeschat. Voor een groot deel komt dit door de ontwikkelingen rond huishoudelijke hulp. In 2014 dachten we dat dit werk zou afnemen. Naar aanleiding van een aantal rechterlijke uitspraken weten we inmiddels dat dat niet het geval is. De noodzakelijke uitbreiding van de vaste formatie verwerken wij in de begroting 2018. Van de totale overschrijding van € 1 miljoen komt een bedrag van € 750.000 ten laste van programma 7. De resterende € 250.000 komt tot uitdrukking op programma 5 Jeugd en Onderwijs.

Voor de gegevensuitwisseling binnen het sociaal wijkteam maken we gebruik van een aanvullend softwarepakket. De kosten voor het gebruik ad € 120.000 worden opgevangen binnen het totaal van zorg in natura en uitvoering van de Participatiewet, maar komen op dit taakveld tot uitdrukking.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Geld

Op basis van informatie uit de CAK monitor ziet het ernaar uit dat de eigen bijdragen waarschijnlijk € 0,5 miljoen lager uitvallen. Omdat wij niet beschikken over inkomensgegevens van cliënten is het niet mogelijk een goede analyse te maken van de oorzaken. Het is aannemelijk dat het nieuwe product schoon huis de oorzaak is van de lagere eigen bijdragen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Geld

Wij verwachten een tekort op de maatwerkvoorzieningen van € 4,5 miljoen. In 2016 hadden we al een tekort van € 2,7 miljoen. Verder is de rijksuitkering verlaagd met € 0,9 miljoen. Wij zien tenslotte een toename van het aantal maatwerkindicaties ten opzichte van vorig jaar.

Tegenover dit nadeel staat een voordeel van € 1 miljoen op de begroting PGB beschermd wonen. Beschermd wonen wordt vrijwel altijd als Zorg in Natura verleend, vanwege de noodzaak van 24/7 zorg in de nabijheid.

Het aantal PGB's voor maatwerkvoorzieningen neemt vanaf januari 2016 af. Inmiddels hebben veel zorgaanbieders de raamovereenkomst getekend, waardoor de kosten verschuiven van PGB naar maatwerkvoorzieningen zorg in natura. Ten opzichte van de begroting ontstaat er een voordeel van € 350.000 op deze post.

Geld

Wij verwachten een voordeel van € 5,4 miljoen op de uitgaven van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Ons beleid is gericht op zelfstandig thuis wonen met begeleiding en deze beweging komt op gang. We zien een terugloop van cliënten in de maatschappelijke opvang en in beschermd wonen, terwijl er tegelijkertijd een toename is van het aantal cliënten die begeleiding thuis ontvangt (maatwerkdienstverlening 18+). De aanpak leidt tot een voordeel op beschermd wonen, maar tegelijk geven we meer uit aan de lokale Wmo. Verder blijft de verwachte instroom van cliënten met een licht verstandelijke beperking uit. De instroom is duidelijk lager dan verwacht mocht worden. De middelen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen zijn voornamelijk rijksmiddelen die wij ontvangen voor de uitvoering van een regionale taak.

De kosten per cliënt beschermd wonen zijn hoog (> € 60.000,-) waardoor fluctuaties van kleine aantallen een relatief grote financiële impact hebben. De komende periode doen wij nog verder onderzoek naar de relatie tussen het tekort op maatwerk lokale Wmo en het overschot op beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Bij de prognose hanteren wij een bandbreedte van € 1.250.000.

Programma 8 Cultuur, erfgoed, evenementen en sport

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Cultuur, erfgoed, evenementen en sport zijn essentiële voorwaarden voor een goed vestigingsklimaat voor bedrijven, een goed leefklimaat voor bewoners en aantrekkelijkheid voor bezoekers.	23	1	0
Totaal prestaties	23	1	0

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

We doen onderzoek naar en bepalen onze visie op het totale sportvastgoed en de daarbij horende vraagbehoefte. Daarbij zoomen we specifiek in op Zuiderpark en AV '34, maar het vraagstuk is breder. Daarnaast willen we onszelf ook de vraag stellen, in lijn met het rapport van de rekenkamer, of we onze budgetten optimaal inzetten

Toelichting bij status

De sportbudgetten gereserveerd voor ondersteuning van sportverenigingen worden al een aantal jaar niet volledig benut.

Bijsturingsmaatregelen

Met de Sportraad zijn wij in overleg over een verruiming van de Ondersteuningsregeling Sportinfrastructuur en andere oplossingen om te bereiken dat deze middelen wel ten goede komen aan sportverenigingen. Wij verwachten daar dit jaar duidelijkheid over.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld		Lasten	Baten
5.1 Sportbeleid en activering	V	431	I
0.10 Mutaties reserves	N	207	I
	<i>Subtotaal</i>	<i>V</i>	<i>N</i>
Totaal	Voordeel	224	

5.1 Sportbeleid en activering

Geld

Dit jaar staan er geen grote sportevenementen op de agenda in Apeldoorn. Dat betekent dat het beschikbare budget van € 200.000 niet benut zal worden. Voor een tweetal kleinere evenementen in Omnisport houden we rekening met een beperkte gemeentelijke bijdrage.

In 2018 is het beschikbare budget niet voldoende: de organisatie van het EK Beachvolleybal en het WK baanwielrennen zorgt voor een tekort van ca. € 350.000. We zullen u bij de jaarrekening voorstellen het voordeel van 2017 via de reserve topsportevenementen beschikbaar te houden voor dekking van uitgaven in 2018.

Net als in de afgelopen jaren verwachten we een voordeel op de budgetten die beschikbaar zijn voor de ondersteuningsregeling sportinfrastructuur. Op dit moment hebben we die berekend op € 190.000.

Verschillende overige voor- en nadelen zijn onder de rapporteringsgrens van € 200.000.

0.10 Mutaties reserves

Geld

Wij verwachten geen (grote) topsportevenementen dit jaar. In 2018 zal een groter beroep op het budget gedaan dan beschikbaar is. Wij stellen voor het overschot van 2017 toe te voegen aan de reserve topsportevenementen.

Programma 9 Door! met de buitenstad

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Het zorgen voor een betaalbare, voldoende beschikbare en kwalitatief goede woningvoorraad in Apeldoorn.	2	1	0
2. Het stimuleren van de veelzijdige economie van Apeldoorn.	6	0	0
3. Het borgen en stimuleren van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving met een duurzame omgevingskwaliteit.	4	0	0
4. Het werken aan de ruimtelijke dynamo's en het opwaarderen van de bestaande stad en dorpen	3	0	0
5. Het versterken van de binnenstad: van een 6.5 naar een 8	2	0	0
6. De ontwikkeling en uitgifte van gronden door het grondbedrijf ten behoeve van het realiseren van ruimtelijke programma's.	3	0	0
Totaal prestaties	20	1	0

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Sturing op nieuwbouw in een marktmeesterrol.

Toelichting bij status

Als college sturen we de eerstkomende jaren aan op een toevoeging van gemiddeld 600 woningen per jaar. Vanuit de provincie speelt een woningbouwcontingent voor de periode 2015 tot 2025 van 3.500 woningen. Het gaat om een plafond voor hoeveel woningen de gemeente harde plancapaciteit mag hebben; er is dan een vastgesteld bestemmingsplan cq een zogeheten Bor-omgevingsvergunning verleend. Apeldoorn heeft inmiddels meer harde woningbouwplannen dan dit plafond, mede door de oplevend woningmarkt. De provincie ziet zich door de Provinciale Ruimtelijke Verordening gedwongen om medewerking aan nieuwe planinitiatieven te staken. Dit betekent een direct risico voor de uitvoering van lopende plannen, zowel op private gronden als publieke locaties met een belang van het gemeentelijk Grondbedrijf.

Bijsturingsmaatregelen

Gesprekken met de provincie en regio zijn gaande, gericht op oplossingen. Dat wil zeggen het kunnen doorgaan dit jaar van de belangrijkste nieuwe initiatieven én verhoging van het contingent voor de komende jaren. Actuele prognoses geven namelijk een hogere groei aan. Bureau Rigo is gevraagd, net als in 2011, te duiden wat reële groeiverwachtingen op termijn zijn. Vooruitlopend heeft Fakton een marktanalyse uitgevoerd voor de kort termijnverwachting.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld		Lasten		Baten	
8.1 Ruimtelijke ordening	V	3.138	I	N	3.255 I
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	V	3.200	I		
0.10 Mutaties reserves	N	3.405	I	V	3.153 I
	<i>Subtotaal</i>	<i>V</i>	<i>2.933</i>	<i>N</i>	<i>102</i>
Totaal	Voordeel		2.831		

8.1 Ruimtelijke ordening

Geld

Op grond van de uitkoop woningen onder hoogspanningsleidingen zullen de komende jaren woningen aangekocht worden, waarvan de kosten worden vergoed door het Rijk. Het totale projectbudget en bijbehorende dekking ad € 4,1 miljoen zullen in 2017 slechts gedeeltelijk worden besteed. Naar huidige verwachting zal € 3,2 miljoen van de lasten en baten via de reserve overlopende projecten worden doorgeschoven naar 2018 en verder. De kosten van deze regeling worden zichtbaar onder de lasten en de vergoeding van het Rijk onder de baten.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Geld

Ten opzichte van de MPG 2017 wordt een extra resultaat verwacht van € 3,2 mln. De verbetering van dit resultaat kan verklaard worden door drie ontwikkelingen. Ten eerste is er nog steeds sprake van een aantrekkelijke markt wat zorgt voor een verbetering van de verliesvoorzieningen van de uitleglocaties en voor een toename in de verwachte winstnames. Daarnaast is de verwachting dat de rekenrente voor de grondbedrijf komend jaar verder zal dalen. Dit brengt een aanzienlijk voordelig effect voor het grondbedrijf met zich mee. Tot slot zullen er dit jaar drie kaderwijzigingen aan de raad worden voorgelegd die per saldo een nadelig effect op het verwachte resultaat zullen hebben. Het gaat om Groot Zonnehoeve, Ecofactorij I en Apeldoorn Noord.

Het verwachte resultaat moet echter wel in het juiste perspectief worden geplaatst. In de TTR 2017 zijn een aantal p.m. posten opgenomen die dit jaar nog nader uitgewerkt moeten worden. Dit zal een effect hebben op het verwachte resultaat aan het eind van het jaar. Bovendien wordt verwacht dat aanvullend op het resultaat over 2017 gelden vanuit de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG) zullen vrijvallen door een krimpend risicoprofiel van het grondbedrijf. Een voorbeeld hiervan is het risico gekoppeld aan de Kwalitatieve woningbouwprogrammering zoals te lezen in hoofdstuk 2 van de TTR Grondbedrijf.

0.10 Mutaties reserves

Geld

Het niet bestede deel van het aankoopbudget en externe dekking voor de uitkoopregeling woningen onder hoogspanningsleidingen ad € 3,2 miljoen zal worden verrekend met de Reserve Overlopende Projecten. Zie ook de toelichting bij taakveld 8.1.

Daarnaast blijkt uit de TTR Grondbedrijf 2017 een extra voordeel van € 3,2 miljoen. Zoals gebruikelijk wordt bij de jaarrekening op grond van de benodigde weerstandscapaciteit van het Grondbedrijf, de noodzakelijke omvang van de ARG bepaald. Op dat moment is duidelijk of er een eventuele afdracht aan de Algemene Reserve kan plaatsvinden.

Het overige heeft betrekking op wijzigingen onder de rapportagegrens van € 200.000.

Programma 10 Bedrijfsvoering

Voortgang prestaties

Doelstelling	Prestaties		
1. Een financieel gezonde organisatie	4	0	0
2. Kwalitatief goed en duurzaam inzetbare medewerkers in een gebouw dat hen optimaal faciliteert.	6	0	0
3. Adequate informatievoorziening voor dienstverlening en werkprocessen	4	1	0
4. Juridische advisering en kwaliteitszorg	6	0	0
5. Goed leiderschap en management	1	0	0
Totaal prestaties	21	1	0

Detailinformatie prestaties

Prestaties

Status prestatie

Omschrijving prestatie

Eind 2017 staat er een vernieuwde eenheid Informatie die qua dienstenaanbod nog beter aansluit bij de vraag van de toekomst

Toelichting bij status

Eind 2017 is duidelijk wat er voor nodig is om beter te kunnen aansluiten bij de vraag van de toekomst, er ligt een blauwdruk en vindt vervolgens de inrichting daarvan plaats in 2018.

Bijsturingsmaatregelen

De analysefase vraagt meer tijd dan was gepland.

Samenvatting financieel

x € 1.000,-

Taakveld	Lasten	Baten
0.4 Overhead	N 371 I	
<i>Subtotaal</i>	<i>N 371</i>	<i>N</i>
Totaal	Nadeel	371

0.4 Overhead

Geld

De uitvoering van het Apeldoornse deel van het stelsel van basisregistraties is momenteel in volle gang. Hierdoor te realiseren baten zitten op 3 gebieden: basis- en kernregistraties, taakregistraties en bij de gebruikers van de gegevens. Voor 1 januari 2018 ligt er een document waarin het volgende helder moet zijn: de hoogte van de baten, de fasering en onder welke voorwaarden deze zijn te realiseren. Voor 2017 is het nadeel € 220.000. Omdat het landelijke project invoering stelsel van basisregistraties later op stoom is gekomen, kunnen we de taakstelling van 2017 niet invullen. We hadden deze taakstelling opgenomen omdat we al wel gekort zijn op de Algemene Uitkering.

Daarnaast is er vanwege toenemende digitalisering een verschuiving van kosten zichtbaar. We geven veel minder uit aan papier, post en repro. Dit heeft met ingang van 2017 geresulteerd in een structurele besparing van € 200.000 op jaarbasis. De begroting is hier al neerwaarts op bijgesteld. Hier staat tegenover dat de uitgaven voor devices zijn toegenomen. Met ingang van 2017 zijn deze kosten gecentraliseerd met het doel om

uitgaven beter te monitoren. Tegenover de genoemde besparing op papier, post en repro staat een toename van uitgaven voor mobiele devices wat dit jaar resulteert in een nadeel van €150.000.

Daarnaast hebben we op dit taakveld te maken met hogere uitgaven voor accountantscontrole en zijn er andere kleinere voor en nadelen die onder de rapportagegrens van deze turap vallen.

Overige Relevante zaken

FORMATIE, BEZETTING

In vergelijking met eind 2016 is de formatie met 13 plekken gegroeid. Die groei komt grotendeels vanuit Ruimtelijke Leefomgeving en Veiligheid & Recht en is te verklaren doordat uitvoering is gegeven aan de besluitvorming van de MPB 2017-2020 (5 fte). De toename van formatie bij de eenheid Veiligheid & Recht is te verklaren door een toename van juridische adviseurs bij zowel team Rechtsbescherming Advies & Veiligheid als het team Toezicht Handhaving Openbare Ruimte (3 fte). De resterende toename (5 fte) is verspreid over verschillende eenheden.

Eenheden	in fte's	31-aug-16	30-sep-16	31-dec-16	31-jan-17	29 feb-17	31-mrt-17	30-apr-17	31-mei-17
Totaal concern	Formatie	1139,02	1140,02	1141,61	1154,65	1155,64	1155,81	1155,81	1155,81
	Bezetting	1133,81	1133,03	1141,89	1134,49	1136,55	1141,3	1142,55	1142,22
	Ruimte	5,21	6,99	-0,28	20,16	19,09	14,51	13,26	13,59
	Inhuur	193,23	197,18	185,73	158,04	165,57	177,62	172,38	176,99

Formatiecijfers: De formatiecijfers zijn exclusief Loopbaancentrum en Raadsgriffie.

Bezettingcijfers:

Het overzicht geeft de bezetting op het formatieplan weer.

De bezettingcijfers zijn inclusief:

- Medewerkers in vaste dienst
- Medewerkers in tijdelijke dienst
- Medewerkers die bovenformatief in de eenheden geplaatst zijn
- Medewerkers met een proefplaatsing
- Re-integratie kandidaten
- HPK'ers

De bezettingcijfers zijn exclusief:

- BBL- medewerkers

Inhuurcijfers zijn inclusief:

- Trainees
- Inleen van ambtenaren van andere overheden

INHUUR

De omvang aan inhuur bedraagt op 31 mei 2017 176,99 fte. Dit cijfer is inclusief trainees en ingeleend personeel van andere regionale overheden (samen ongeveer 23 fte). In de afgelopen periode is veelvuldig gebruik gemaakt van externe inhuur ter ondersteuning van de bedrijfsvoering en vanwege tijdelijke behoefte aan extra personeel. Inhuur biedt de benodigde flexibiliteit om inzet af te bouwen als taken in de nabije toekomst niet structureel blijken.

In het sociale domein heeft de benodigde capaciteit veelal een specialistisch karakter (WMO, ICT). Onduidelijk was wat de benodigde formatie moest zijn voor het verrichten van de extra taken. Om die reden hebben we tot nu toe capaciteit op tijdelijke basis ingehuurd. Inmiddels hebben we meer inzicht in de structureel benodigde capaciteit. Zoals gemeld in programma 5 en 7 wordt in 2018 de uitbreiding van de vaste formatie verwerkt.

Om in het Werkplein Activerium te anticiperen op de toekomst brengen we taken op het gebied van bemiddeling naar werk onder in de nieuwe organisatie Lucrato. Daarnaast is behoefte aan een flexibele schil

om de formatie te kunnen verkleinen als we in de toekomst minder klanten hebben. Om die redenen vullen we ook binnen het Werkplein vacatures voorlopig tijdelijk en vaak met inhuur in.

Voor Ruimtelijke Leefomgeving is de onzekerheid over de gevolgen van de Omgevingswet een belangrijke reden om voorlopig de flexibiliteit van inhuur te gebruiken.

Externe inhuur			
Eenheden	31-8-2016	31-12-2016	31-5-2017
	FTE	FTE	FTE
Inhuur totaal	193,23	185,73	176,99

TRAINEES & INLEEN ANDERE OVERHEDEN

Omdat in september het eigen traineeprogramma start, is er voor gekozen vertrekkende trainees vóór die tijd niet meer te vervangen, vandaar het afnemende aantal. In september starten er tenminste 10 nieuwe trainees.

Trainees en Inleen andere overheden			
Eenheden	31-8-2016	31-12-2016	31-5-2017
	FTE	FTE	FTE
Trainees	11,00	10,78	8,00
Inleen andere overheden	9,86	13,16	15,16
Totaal	20,86	23,94	23,16

QUOTUM

Volgens de VNG-richtlijnen moet Apeldoorn in de periode vanaf 1 januari 2013 tot aan 1 januari 2023 46 Quotum-banen hebben gerealiseerd. Apeldoorn is een sociale werkgever en laat dit zien door medewerkers met een arbeidsbeperking, met een afstand tot de arbeidsmarkt en lagere of beperkte opleiding, ruimte te geven binnen de organisatie. Hetzij door het opdoen van werkervaring dan wel gedetacheerd of in een reguliere baan. De Quotumwet legt de banenafpraak vast en bepaalt op welke manier het totaal aantal banen wordt gemeten. Indien de afspraken niet worden gehaald en het aantal beloofde banen er op termijn niet is gekomen, wordt een quotumregeling of quotumheffing geactiveerd. Uitgaande van de na 1 januari 2013 gerealiseerde 110,77** banen, voldoet de gemeente Apeldoorn als werkgever op dit moment ruimschoots aan de norm.

Quotum				
Felua	31-12-2016		31-3-2017	
	FTE	Aantal	FTE	Aantal
Quotum*	109	83	110,77	84

* Kengetallen van Quotum medewerkers worden sinds september 2016 per kwartaal door de Feluagroep aan de gemeente Apeldoorn geleverd.

** De Quotum wet hanteert een 25,5-urige werkweek als een fulltime garantietaak.

ZIEKTEVERZUIM

Doelstelling

In 2016 had de gemeente Apeldoorn een verzuimpercentage van 5.2% (ter vergelijking: 100.000 plus gemeenten 5.3%, alle gemeenten 5,6%).

In 2017 is het sturen op daling van het ziekteverzuim één van de drie HRM concernspeerpunten. Het doel is, om het concernbrede verzuimpercentage terug te brengen en in 2017 uit te komen op 4,7%. Hier wordt actief op gestuurd.

In 2017 zijn er nieuwe acties toegevoegd aan het activiteitenplan. De focus verschuift naar preventie en meer maatwerk op eenheid- en teamniveau gezien de grote verschillen in verzuimpercentages.

Onderstaand een aantal voorbeelden van acties die zijn ingezet in het eerste half jaar van 2017;

- Iedere eenheid heeft een gericht maatwerk actieplan opgesteld voor de eenheid en de teams.
- Na de eerste afspraak tussen bedrijfsarts en medewerker, neemt de verzuimcoach contact op met de leidinggevende om het advies te bespreken en een eventueel vervolgesprek te plannen.
- Leidinggevenden hebben deel kunnen nemen aan kennissessies gericht op wet- en regelgeving en gebruik van het verzuimsysteem.
- Workshops gericht op preventie (balans werk-privé, ontspanningstechnieken, mindfulness) kunnen ingezet worden op teamniveau.
- Er is een pilot “opschudgesprekken” gestart (gericht op langdurig verzuim vanaf 3 maanden). Leidinggevende, HRM adviseur, Verzuimcoach en een “friskijker” verkennen of acties/interventies/ondersteuningsmogelijkheden optimaal ingezet worden.
- Cartooncampagne en communicatie richting medewerkers is gecontinueerd.

Ziekteverzuimpercentage per kwartaal 2011 t/m Q1 2017:

Ziekteverzuimpercentage per kwartaal 2011-2017						
	Jaar	Q1	Q2	Q3	Q4	Jaar
Concern	2011	5,7	4,3	4,1	6	5,1
	2012	5,8	4,6	4,6	5,7	5,1
	2013	5,7	4,4	4,4	4,9	4,9
	2014	5,5	5	4,5	5,6	5,2
	2015	6,4	5,1	5,1	5,6	5,5
	2016	7	5,1	3,8	5,1	5,2
	2017	5,1	4,8			

DATALEKKEN

Wij hebben met u afgesproken om over datalekken te gaan rapporteren. Wij willen dit gaan doen in de vorm van het kengetal aantal datalekken die wij gemeld hebben bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Hieronder treft u dit kengetal aan.

2016 : 7

2017 (t/m 1 juni): 3

Voor automatisering hebben wij in 2017 een budget van totaal € 10,4 miljoen. Op dit moment verwachten wij een nadeel van € 0,2 miljoen. Een toelichting hiervoor vindt in programma 10.